

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHTVergadering van de verenigde afdelingenZitting van 7 maart 1985

Aanwezig : de heer [REDACTED] voorzitter van de V.C.T. (afwezig)
de heer [REDACTED] ondervoorzitter, neemt het voorzitterschap
waar

Nederlandse afdeling : de heren [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] en [REDACTED], vaste leden

Franse afdeling : de heren [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED],
vaste leden

Secretarissen : de heer [REDACTED] wnd. bestuursdirecteur
mevrouw [REDACTED] bestuursdirecteur.

Nr. 16.315/I/P/AR
MTV

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht, vergadering der verenigde afdelingen, op basis van de artikelen 60, § 1 en 61, § 2 van het Koninklijk Besluit van 18 juli 1966, tot samenschakeling van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.) heeft ter zitting van 7 maart 1985, de vraag om advies van de heer Eerste Minister onderzocht, betreffende de toepassing van de S.W.T. op het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie (INBEL);

Overwegende dat INBEL per akte van 27 december 1961 door de V.Z.W. "Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie" en verschillende personaliteiten gesticht werd in de vorm van een instelling van openbaar nut;

Dat deze stichting, alsook de statuten van de instelling, goedgekeurd werden door het Koninklijk Besluit van 12 februari 1962;

Overwegende, wat de toepassing van de S.W.T. betreft, dat men onmiddellijk zal merken dat het gaat om een instelling, opgericht in het kader van de wet van 27 juni 1921, die de rechtspersoonlijkheid verleent aan verenigingen zonder winstgevend doel en aan instellingen van openbaar nut wat haar de vorm van een privaatrechtelijke instelling geeft;

Overwegende niettemin dat de vorm van een organisme geen bepalend criterium is om onderscheid te maken tussen de organieke openbare dienst en het privaat bedrijf; dat er talloze voorbeelden zijn van openbare diensten opgericht in de vorm van naamloze vennootschap (de N.M.B.S., die de Raad van State in haar arrest Bonheure van 13/7/1949, de aard van openbare dienst toekende en die het Hof van Cassatie, per arrest van 27/11/1957, erkende als administratief gezag; Gemeentekrediet van België - Uitspraak van de Correctionele rechtbank van Brussel van 12 april 1941 - R.J.D.A. - 1946, p. 47. Nota Buttgenbach die uiteenzet waarom het Gemeentekrediet naar zijn mening een openbare dienst is (aangehaald door Mast - Précis de droit administratif belge, p. 38) of zelfs van verenigingen zonder winstgevend doel (Belgisch Instituut voor de Normalisatie dat door de wet van 15 maart 1954 niettemin gerangschikt werd onder de instellingen van algemeen belang; de erkende Kassen voor Kinderbijslag die het arrest van 19/2/1942 van het Hof van Cassatie het karakter van openbare instelling toekende, hoewel deze laatste van privé oorsprong zijn);

Overwëgende dat Buttgenbach in zijn werk "Théorie générale des modes de gestion des services publics" schrijft :

"Aangezien de wettelijke kwalificatie van een instelling geen enkele zekere waarde heeft, het voorwerp en de vorm van het organisme, de aard van de gelden die haar spijzen, niet als criterium van openbare dienst kunnen dienen, en de identiteit van de oprichters onzeker of niet bepalend kan zijn, kunnen wij best uit het onderzoek van het geheel van haar organisatie- en werkingsregels, met de meeste zekerheid opmaken of het om een privé- of een openbaar organisme gaat (vertaling V.C.T.).

Dat dit standpunt eveneens verdedigd wordt door Mast in zijn werk "Précis de droit administratif belge - 1966" in de volgende woorden :

"De vorm waarin een openbare dienst werd opgericht is niet bepalend ... Het karakter van openbare dienst wordt afgeleid van de oprichtingswijze van het organisme, van de inschrijving op het grootste deel van het kapitaal door de openbare machten, van het feit dat bij de ontbinding van de maatschappij de goederen terugkeren naar de Staat, de provincie of de gemeente, van de aan het openbaar gezag toegekende machten in het beheer van het bedrijf enz ... (p. 38);

Overwegende dat men in het geval van INBEL de zeggenschap van de openbare machten vaststelt over de organisatie- en werkingsregels van het organisme en over de aanwijzing van zijn beheerorganen, zoals niet alleen lijkt uit de statuten maar vooral uit de overeenkomst tussen INBEL en deze zelfde openbare machten die in 1962 ondertekend werd;

Dat aldus, wat de werkingsregels betreft, de interventie van het openbaar gezag heel wat verder gaat dan de door de wet van 27 juni 1921 voorgeschreven controle op de instellingen van openbaar nut, en meer bepaald : begrotingsramingen onderworpen aan de goedkeuring van de subsidiërende overheid, de jaarlijkse subsidie toegekend door de Staat die 99 % van de inkomsten van het Instituut uitmaakt, het recht van de subsidiërende overheid (Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Betrekkingen) om "de technische medewerking van het Instituut in te roepen of te gebruiken", interventie van diezelfde overheid wanneer het Instituut met andere openbare instellingen handelt, bedrag van de presentiegelden, de vergoedingen en de reiskosten die toegekend worden aan de leden van de Raad van Beheer en onderworpen zijn aan de goedkeuring door de Minister van Financiën, barema en sociale voordelen van het personeel die in geen geval hoger mogen liggen dan die welke de Staat voor gelijkwaardige functies toekent;

Dat wat de aanwijzing van de beheerorganen, betreft de zeggenschap van de openbare machten absoluut is : voorzitter van de Raad van Beheer aangewezen door de Eerste Minister, afgevaardigden van de ministeriële departementen met de hoedanigheid van Rijksambtenaar, aangewezen door de Eerste Minister en verschillende Ministers, de leden met de rang van eerste en tweede ondervoorzitter, aangewezen door de Eerste Minister en de Minister van Buitenlandse Zaken, dienstchefs van de verschillende parastatale instellingen en personaliteiten uit de economische, syndicale, journalistieke en politieke wereld aangewezen door de Eerste Minister, begeben van elke openstaande betrekking via de Eerste Minister die voor de aanwijzing gezorgd heeft, lopend beheer toevertrouwd aan een directeur-generaal en een adjunct-directeur-generaal, benoemd door de Raad van Beheer via de goedkeuring van de Eerste Minister en van de Minister van Buitenlandse Zaken, personeelsformatie, -statuut en huishoudelijk reglement onderworpen aan de goedkeuring van de Eerste Minister;

Overwegende dat er drie opmerkingen moeten gemaakt worden, aangezien het gaat om de ontbinding van de instelling, die in principe voorbehouden is aan de gerechtelijke macht door artikel 41 van de wet van 27 juni 1921:

1. de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen heeft in een veelbetekend artikel 82 bepaald :
"Ingeval van ontbinding van het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Dokumentatie, kunnen de personeelsleden van dit Instituut in dienst getreden voor 1 juni 1978 in alle bestaande of op te richten besturen en diensten van het Rijk, van de gewesten en van de cultuurgemeenschappen worden overgeplaatst, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten vastgesteld bij in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit.
Volgens de hoedanigheid van de overgeplaatste agent worden de diensten die bij het Instituut heeft vervuld in aanmerking genomen voor de toepassing van de wetgeving inzake rust- en overlevingspensioenen".
2. Toen de ontbinding van INBEL werd overwogen, rechtvaardigde de Eerste Minister in zijn nota van 2 april 1981 aan de V.C.T., zijn vraag tot wijziging van de taalkaders van zijn diensten, als volgt :
"Aangezien het tot de bevoegdheid van de sector "Eerste Minister" behoort uit alle bronnen alle inlichtingen die betrekking hebben op de regeringsactiviteit in te zamelen, is het normaal dat concrete gestalte wordt gegeven aan de maatregelen vastgesteld bij de wet van 5 augustus 1978 door een nieuw bestuur op te richten dat bij de sector "Eerste Minister" zou worden gevoegd, eerder dan andere oplossingen te overwegen. Om die redenen ligt het in de bedoeling een bestuur "Pers en Voorlichting" op te richten".

../. ..

3. Artikel 28 van de statuten bepaalt : "In geval van onbinding van het Instituut, zullen de netto activa, roerende en onroerende goederen worden overgemaakt aan een openbare instelling of aan een instelling van openbaar nut die een gelijkaardig doel nastreeft of bij ontstentenis hiervan, aan de Staat.

Dat deze verschillende elementan - interventie van de wetgever ten voordele van het personeel, vervanging van INBEL door een openbaar bestuur, bestemming van de activa a priori aan een instelling van openbaar nut - getuigen van het openbaar karakter dat de openbare machten impliciet toekennen aan INBEL;

Beslist om die redenen
met eenparigheie van stemmen
het volgende advies uit te brengen :

Enig artikel. De zeggenschap van de openbare machten over alle aspecten van de werking en het beheer van INBEL en de wets- en andere bepalingen die voorgeschreven zijn in geval van ontbinding van deze instelling, maken het ondanks haar wettelijke vorm van instelling van openbaar nut, mogelijk te zeggen dat INBEL in werkelijkheid heel wat minder autonomie geniet dan een instelling van openbaar nut en dat ze moet worden beschouwd als een openbare dienst in de zin van artikel 1, § 1, 1*, van de S.W.T.

Gedaan te Brussel, 7 maart 1985.

De Secretarissen,

De Voorzitter

